

ERDÉLYI HÍRADÓ

KOLOZSVÁRTT.

Szombaton December 31dik napján

1836

Mikor?	Levegőmérő (Barom.)		Hévmérő (Reaum.)		Szél	Időjárás
Dec.	reg. 7 óra.	délben.	reg. 7 óra.	délben.		
27kén	27'' 5'''	27'' 6'''	0	+ 3	D N. 1	Egész nap változó.
28kén	27'' 6'''	27'' 7'''	- 2	+ 2	D N. 1	Reg. és d. felleges, d. u. keveset havazott.
29kén	27'' 9'''	27'' 10'''	- 5	- 5	É. 1	Reggel ködös, d. változó, d. u. tiszta.
30kén	27'' 8'''	27'' 6'''	0	+ 4	D N. 1	Reggel havazott, azután felleges.

Erdély és Magyarország. Oroszország. Németország. Franciaország. Nagybritánia. Portugal.
Spanyolország. Újabb tudósítások. Hírdetések.

ERDÉLY ÉS MAGYARORSZÁG.

Kolozsvártt. Ö cs. k. felsége méltóztatott szamosujvári vár commandans báró Józsincki József urat (kit ennek előtte nagy arany érdem pénzzel jutalmazott vala) 43 eszten-dei hív szolgálatja tekintetéből, tulajdon kérésére 600 pengő forint évi nyugpénzzel nyugalomra bocsátani.

Breznóbánya dec. 10kén. Fodor Mihály kanonok 's alesperest sz. Kalazancz mint a' kegyes iskolai rend alkotójának ünnepén, melynek vezérlete alatt áll az itteni gymnasium; a' szegényebb sorsu tanuló ifjak buzdításául 350 v. stnyi alapítványt tett azon célra, hogy annak évenként járó 6 pcentnyi kamatját a' a' legszorgalmasb szegény tanuló huzzza.

Ö cs. kir. felsége a' gőzhajón szállítási kereskedés előmozdítására kegy. megengedni méltóztatott, hogy Drenkován egy áruvizsgáló hivatal évenkénti 400 forint fizetéssel, lakással vagy pedig lakásbér értékű járandósággal, 200 forintnyi cautio (v. biztossági) pénz letétele mellett ideiglen állíttassék.

Ö cs. kir. felsége kegyesen megengedé, hogy azon 15 ezer forint váltó, melyet a' pesti nemes kül- és bel tanács a' város résziről a' most épülő magyar színház költségei pótlására adadni köz akarattal elhatározott, a' k. városi kamarai pénztárból kifizetessék, 's ez engedelmét a' m. k. kamara, november 16iki ü-

léséből küldé által a' városi tanácsnak. Honm. — Budai magyar színészek november dereka óta hetenként egyszer a' pesti városi nagy színházban adják mutatványaikat, míg a' magyar színház az említetthez hasonló adakozásokból teljesen elkészül.

A' pesti jótékony asszonyi egyesület kötelezve érzi magát a' t. közönség tudomására juttatni, hogy a' végére hanyotló 1836-dik évben több ember szerető úr- 's asszony-ságoktól segítettett, u. m. ö cs. kir. fennsége a' Národné adott 750 ft. 's a' t. azonkívül jött-bé a' mult téli új évi aláírásokból (új eszten-dei köszöntések váltságiból) 1303 ft. 6 xr., — a' f. évi jan. 10kén tartatott táncmuláságból a' költségek lerovása után 3186 ft. 32 xr. tovább a' f. e. febr. 13kén adott színjáték jövedelméből 582 ft. 17 xr. 's a' f. e. május 22-kén volt hangverseny jövedelméből 705 ft. 14 xr. váltóban; összesen 10951 ft. 29 xr. váltóban; az évi kiadás pedig (mely az úgy nevezett háziszegények gyámolítására, 's az egyesületi szembetegek kórházára fordított) tett összesen 11,556 ft. 59 xrt váltóban, 's tehát 605 ft. 27 xral többet, mint a' bevétel, mely hijány másunnan pótoltatott. — Ezen rövid közlés mellett a' pesti jótékony asszonyegyesület t. Fabini Gottlieb János orvos dr. és m. kir. egyetemi professor urnak, ki azon kórházban személyesen fáradozni 's a' szembetegeket saját

kezével operálni szíves, ezennel nyilvánosan az egész szenvedő emberiség nevében mond forró köszönetet.

Pozsonyban: dec. Ijén számos emberbarát jelenlétében a' növendék siketnémákkal nyilvános vizsgálat tartaték. Ez intézet is a' mi szerény 's fáradhatlan polgártársunk Blaskovics János urnak, a' gyermek-óvó intézet 's árvaház igazgatójának köszöni alapítását, ki a' siketnémák mostani oktatóját Blumauer Izidór urat arra birta: kezdené meg néhány növendékkel a' tanítást. Nagylelkű pártfogók 's főleg a' városi tanács segedelmével annyira gyarapult e' bimbó intézet nem sokára, hogy most 13 növendéknek szolgálhat oktatási 's neveltetési helyül, még pedig nehánynak fizetés nélkül. Ezen vizsgálat valóban a' czélirányos tanításmód kedvező foganatját tanusította. Ugyanis alapszemléletektől kezdve; lélek- és szívnemesítés, 's mi több, a' hangos beszéd is czélja e' tanításnak. Ritka előmenetelt is mutattak e' részben a' növendékek, mert igaz fogalmok van anyanyelvökről; írásk helyes; ismerik a' számvetés négy al-nemét, oktatást nyernek a' valásban, sőt szállni is képesek tanítójokkal. Szívható vala e' szánakozásra méltó gyermekektől a' „Mi atyánk“ elmondását hallani. Vajha még több jötevőt nyerne ez intézet, kik szíves adományaikkal gyarapítani buzogjanak ezt, mely, a' Vácson létezőn kívül, hazánkban egyetlenegy. Mint rebesgetik, ezen intézet feje, igazgatója 's valódi lelke, Blaskovics János úr, bizonyos csallóközi helységben egy más nevelő intézetet is alapítand, a' magyar nyelvet tanulni ohajtó ifjúság számára.

Szabad Nagy-Körös városa az általunk már említett mezei gazdálkodásban oktatást adandó tanítószéken kívül még egy! mást is alapíta, melyben gyermeknevelők 's tanítók képeztesenek. — J - r.

A' herczeg Eszterházy-féle sorshúzáskor, folyó december 15dikén a' 85880 számú sorsnyért 60,000 frtot pengőben; 35,888 nyert 12 ezer fr.; 9324 nyert 4 ezer for.; 6249 és 46197

mindegyik 1500 for.; 6631, 22108, 127689 és 142052 mindegyik 500 for.; 4807, 21688, 32294, 112116 és 166561 mindegyik 400 for. mind pengőben.

Austriai Duna-gőzhajózás. — A' cs. k. austriai Duna gőzhajózási társaság igazgatósága Konstantinápolyból azon örvendetes tudósítást vette hogy I. Ferdinand gőzhajó nov. 13. egész terével és útasokkal megrakva proba útjára elindult Konstantinápolyból Trebisondebe 's nov. 24. oda ismét szerencsésen vissza érkezett. Konstantinápolyból Trebisondeig 96 és fél óra alatt ment, vissza pedig (a' közben levő statiókon való mulatását ide nem számítva) 86 és fél óra alatt. A' gőzhajó Trebisondebe barátilag fogadtatott, úgy az ottani tiszthaságok és lakosok mint az ott levő austriai consul G h e r s i úr által is. — A' Triestben épülő félben lévő Metternich herczeg nevet viselendő 140 ló erejű gőzhajó 1837. tavasszal kész lesz, 's a' kereskedésre nézve oly nevezetességgel köttetést Galatz, Konstantinápoly 's Trebisonde közt holyre fogja állítani. — I. Ferdinand gőzhajó Trebisonde felé volt útjában, Maria Dorothea pedig smyrnai útjában dühös szélvészszel kellett hogy megküzdjenek, 's a' kapitányok magok viseletéről való tudósítások éppen olyan örvendetesek mint szintén az is hogy az erőmívek 's az egész alkotmánya dicséretes példáját adák czélarányos kemény voltoknak. Az igazgatóság most abban munkálódik hogy a' közben levő statiók szükségai kielégítésére új gőzhajókat állítson-fel, 's reményli hogy 1837 tavaszán Bécs és Linz között gőzhajók által öszveköttetést fog eszközölni.

Brassó. November 25kén éjjel, a' brassai havasokkal kapcsolatban levő oláhországi havasokon szüntelen esvén az eső, az ezen havasokról eredő Tellás patakját annyira megnevelé (de inkább a' hó-lé) hogy reggel, a' partján levő malmoknak semmi nyomát sem lehet látni. Ember ezen áradásnak 7 lett áldozata, kik közül négyen hajnalban, egy lószeke-

ren sietőleg utazva neki hajtának tartván nagyobbra növésetől. A' villám sebességű folyam, előbb a' vízbe mélyebben hatolt lovakat csapá-le, 's ezek ön nehézségek által, a' parthoz még közel levő szekeret magok után rántván egy pillantat alatt a' hullám közé sodródának. A' segedelmet a' víz szemlátomásti növése, és terjedése elzárá, 's csak holt tetemeiket foghata-ki későn estvefelé.

OROSZORSZÁG.

Az orosz császár a' doni kozákoknak új organicum statutumat adott, mely mind a' katonai, mind a' polgári igazgatás minden ágait magába foglalja. Ezen rendelkezés, mely már ezen év januarius 15. napjától fogva erőbe lépett, oly közönséges meglepődést gerjesztett a' kozákoknál, hogy kegyelemért esedeztek hájlajokat érte küldöttség által nyilvánosíthatni. Ezen küldöttséget nov. 15. kán ő cs. magassága a' korona örökös nagyherceg, mint minden fegyveres kozákok letmánya bevezeté a' császárhoz, Rubaschkin tábornagy őrmester, mint a' nemesség követe, vala minden doni kozákok gondolkozásának tolmácsa. A' császár ő felsége legnagyobb kegyességgel fogadá a' küldöttséget, beszéllgetett vele a' küldő néptörzsök katonai, polgári és kereskedési viszonyairól 's ohajtását jelenté-ki, mi szerént bár minden főfő embereiknek a' doni kozákok egyedüli érdekében szerkeztetett statutumok leglélekismeretesb végrehajtására gondjok lenne.

NÉMETORSZÁG.

A' müncheni politikai hírlapban következő tudósítást olvashatni: „Az alólírt siet közönségessé tenni, hogy a' királyi státuskormány 1) a' homöopathicus orvosok önkéntes és ember baráti egyesülete által felállítandó homöopathiai kórház alapítását kegyelmesen megengedte. 2) Ezen intézetet a' cholerasok számára felállított gyógyító intézetekkel egyesítette, azon legfelsőbb kikötéssel hogy csak az illető személyek szabad és önkéntes akarattól függjön kik vitessenek oda, 's ezt a' szükséges megkiváratókkal nagy lelküleg el is látta. 3)

Ezen intézet igazgatását, az illető tisztathóság felügyelete alatt, az alólírt bizta., 's a' t. München december 13. 1836. Károly Oettingeni és Vallersteini herceg.

FRANCZIAORSZÁG

Francia hírlapok a' straszburgi lázzadás felől tett előleges nyomozások következményeiről tudósítanak. — Sok személyek elegendő vádak hiánya miatt kimaradtak a' vádlottak sorából, tudatik pedig rólok hogy az összeesküvésbe erkölcsileg részesek voltak. — Több, nagy részint főrangú katona tisztek ez okból máshova tétettek által vagy nyúgpenz mellett elbocsátattak. A' Párizsban e' lázzadás következtetésében elfogott személyek mind szabadon bocsátattak, így Bruc grófné is, de férje nem vala ily szerencsés. — A' Straszburban elfogattattak Buonaperte Lajos herceg legényén kívül, ki szabadon bocsátatott, mind vád alá vettettek.

A' dugárusság Franciaország északi határszélén, mint tudva van, főleg kutyákkal üzetik, melyek Belgiomba vitetvén, onnan portékákkal terhelten, vissza küldetnek. E' törvény elleni kereskedés határok közé szorítására a' pénzügy minister az erős és izmos fajú kutyákra Dünkirchen és les Rousses közt 5 frank kiviteli vámot vetett fejenként. Hivatalos tudósítások szerint az e' célra használt kutyák száma 5 — 600,000-re megyen, 's a' határ örök száz közül aligkeríthetnek egyet kézre. Minden kutya 5 — 6 font terhet viszen, 400,000 dohánynyal terhelt kutyák a' státus kincstárnak 5 — 6 millio frank kárt okoznak. — A' kutyák betanítása abban áll hogy Franciaországban jól tartják őket, Belgiomban pedig sanyargatják kinozzák, 's hogy a' határöröktől való félelmet öntsének beléjük Belgiomban, időről időre egy határör köntösébe öltözött ember által jól megkorbácsoltatnak. Midőn Belgiomban már jól kiéhezették őket, megterhelik 's éjjel szabadon eresztik, a' midőn aztán legnagyobb sietéssel Franciaországba által futnak. Franciaországból Belgiomba eddig megkötve, 's nap-

pal szoktak volt vitetni gazdáik által a' határőrök szeme láttára. A' reájok vetett kiviteli vám már most oda czéloz hogy ennek eleje vétessék.

Dec. 9dikén d. e. szemtelen próba téték a' párizsi bank meglopására. Két ember észrevévén, hogy rendszerént délfelé jókorasumákat visznek egyik pénztárból a' másikba, a' nevezett napon lesbe állának a' bank épületében, 's midőn az alpénztárnok, Bouron egy tárczával, melyben egy millió vala bánknotakban, ezt egy más pénztárba viendő, az író szobájából kilépék, reárohanának 's kikapák kezéből a' tárczát (portefeuille). Elestében megragadá Bouron úr az egyik tolvajt a' nadrágánál fogva és tusakodás kerekedett. Bouron úr segédért kiálta 's kiakará tekerni a' tárczát a' tolvaj kezéből. A' másik azonban látván hogy láрма támad, elillanta. Bouron úr kiáltására minden felől előtódulnak 's azt a' tolvajt a' melyiknél a' tárcza vala elfogák. A' rendőrfőbiztoshoz vivék 's találának nála egy üvegecskét méreggel és egy pár töltött pistolyt. Kikérdezéséhez kezdének, de ez alatt a' fogoly kezéhez tudá keríteni egyik pistolyt 's magát agyon lövé.

La Rochelleben dec. 1sőjén nagy verekezés volt az ács- és pék-legények közt, mindenikök elébbvalónak állítván a' mesterségét. A' pékek fogadójára (Herberge) reáütöttek, 's a' nemzeti és rendőség közbejötté állítá helyre a' csendességet.

NAGYBRITÁNIA.

A' dublini czéh egyesület december 4diki ülésében, O'Connell ellen valóban ritka jelenés — heves ellenzés támadt fel, midőn a' szegények törvénye ellen beszélné, azt állítá hogy ezek még sehol sem használtak, 's Irlandián csak mélyebben ható politikai eszközök segíthetnek. Beszédje végén kárhoztatá a' munkások törvény elleni össze szövethetését: „Valásom főbb parancsolatai közül egyik az, mely azt mondja hogy nem szabad a' legjobb célok elérésére is az erkölcsi törvényeket legkevésbé is megsérteni.“

Dec. 5ikén a' Drury-lane színházban, já-

ték végével egy tisztességes öltözetű M'Carthy nevű ifju a' két shillinges karzatról lebukott (leszökött?) a' parterre-re. A' nézők közül senki sem kapott sérelmet, M'Carthynek tagjai összetörték 's ispotályba vitték.

Russel János lord, Philadelphiából egy nagy briliántokkal rakott szelenczezárt kapott, melybe Washingtonnak egy hajfürtje van csukva.

P O R T U G A L.

A' Morning Post szerint don Miguel Rómában a' Villa Strazzi palotából october 21. egy felszólítást bocsátott ki, melyben a' portugál nemzet felszólittatik, ne felelkezze el arról, hogy törvényes uralkodójok buzgón ohajtja közikbe visszatérni 's az idegenek uralkodásától őket megszabadítani; csak maradjon iránta visseltető alattvalói hívségében, mert nem sokára fel fog szállíttatni a' haza régi törvényei és az ősi vallás mellett harcolni, a' reá (don Miguelre) erőszakkal tölt evorai szerződés feltételei nem birnak kötelező erővel, minthogy csak az erőszak, 's azon gondoskodás hogy a' nemzetet nagyobb szenvedésektől megkímélje, kényszerítette arra hogy azokat elfogadja; minden portugaliak legyenek azért egy akarattal, legyenek hivek, 's készítsék magokat azon pillantatra, midőn törvényes uralkodójok közöttök meg fog jelenni. A' Courier úgy vélekedik hogy don Miguel 's barátjai kétségen kívül mindent elkövettek, 's hogy az utóbbi katonai revolutzio, terveket nagyon elősegítette, másfelől az is igaz hogy a' mostani kormány semmi erővel nem bír, 's a' pénz dolgában nagyon gyenge lábon áll, de mind e' mellett is minthogy donna Máriát Anglia 's Franciaország segítik, don Miguelnek semmi kinézése terve sikerülésére nincs.

SPANYOLORSZAG.

(A' spanyol titkos társaság végzete.) Ily elintézésből nyilvános célgyanánt II. Isabella királyiszéke védelmezését és fenntartását, titkos célul pedig az 1812iki constitutzió helyre állítását tűzvé ki magának isabellinok vagy ártatlanság örjei czime alatt a' társaság össze állott.

E' czél elérésére az egyesület szabályai következő eszközöket javallanak: a' nemzeti cortes gyűlés összehívását, a' kormány önkényeinek ellent állást, a' városi katonaság felállítását és azon való igyekezetét hogy ennek vezérivé csak igazi szabadság barátai neveztesse, donna Máriának elismérését, úgy Amerika függetlenségének egy a' spanyol kereskedésre nézve hasznos alkukötés alapján történendő megerősítését, 's végre az alap törvénybe azon meghatározásnak béiktatását mi szerint Isabella királyné semmi idegen herczeggel házassági szövetségre nem lépend. Az isabellinok társasága maga szabályaiiban idegen a' comunerosok titok teljes és borzasztó próbáitól, alapítóinak gondolkozása sokkal elhatározottabbnak mutatkozik, a' czéltisztában ki van jelevé, alkotása egyszerűbb 's kivitele könnyebb. Az 1834ben martius 1-jén költ szabályok szerint az egyesület minden tagjai tíz tagból álló, de curiákra osztottnak, tíz decuria teszen egy centuriát, és száz centuria egy legiot. Belső Cefe praetor nevet visel. E' szerint minden legio ezer tagból áll. Az egyesület mind a' tartományokban mind a' taborban egyenlő módon van felosztva, csak hogy a' polgári legiok a' katonai legiokkal össze nem elegyítettnek. Az ifu Spanyolország című társaság Barcellonában alakult. Ez munkásabb és nyughatatlanabb mint az isabellinok egyesülete, és e' tulajdonságot francia gondolkozás elegyedéséből nyerte. Ennek fejei személy szerint oly férfiakkal állanak összekötetésben, kik a' juliusi revolutzio után, két három esztendeig különös szerepet játszottak Franciaországban, 's különböző történetek által megfosztattak azon befolyástól, melylyel ott mint republicanus párt fejei bírtak. Esponceda fője az ifu Spanyolországnak Olozaga logronoi követ kit a' jelen kormány kegyelem osztásokkal tetézt, egy kitűnő elme tehetségű, kellemes külsőjű 's különös nagyra vágással bíró ifu ember nagy befolyással bír ezen pártra, és a' lagranjai katonai lázzadás közvetlen indítójának tartatik. A' nap fiajai nevet

viselő társaság (Ioshijos del sol) egy csak nem merőben tiszta katonai egyesület. Ez 1826ban a' Rodil vezérleése alatt Amerikából visszatért katonákból alkottatott. Ennek célja a' katonaságot megnyerni és a' tábornál a' főbb tisztségeket magokhoz ragadni. Ez egyesület fejei közül legesmeretesebbek, Rodil, Cambo, Espartero, don Geronimo Valdez, Lahera és Bedoya generálok. Isturizot a' magas templariusok (Iossublimes templarios) című társaság fejének tartották, mely egyesület a' többiekénél jobban vala elrendelve de e' minister megbukása óta széteszlott. Ez egyesület 1835ben a' juntáknak Toreno úr elleni felkelésében hatalmas részt vett. A' carlistáknak is vannak titkos társaságaik Madridban melyek közt a' csillag és az öldöklő angyal címeket viselők nevezetesebbek, melyeknek némely tagjai szabad elmű társaságokhoz is tartoznak hogy azokat elárulják vagy kicsapongásokra ingereljék. Ezek Navarrából veszik útasításait. Egyébiránt ezen titkos társaságokról nem kell azt képzelni mint ha ezeknek tiszta meghatározott céljak, kiszabott határkörök, és rendes összevgyűlésök lenne. Ezek közt is oly zavar és rendetlenség uralkodik mint a' közigazgatásban. A' közvélemény nagy befolyást és részvételt tulajdonitt e' titkos társaságoknak azon történetekben, melyek a' közelebbi években Spanyolországot megrázkodtatták, 's azon véres jelenetekben, melyek Madridot, Barcellonát, Saragossát és Malagát már sokszor bémocsolták. Annyi bizonyos hogy ezen társaságok befolyása nagyon el van terjedve, 's valamig az fennáll, Spanyolországban sem személyre sem dolgokra, sem polgári alkotmányokra sem ministeriumokra nézve, melyeknek elhivattatások a' nyilvános rendet, személyes szabadságot, és köz jóllétet fenntartani, semmi biztosítás semmi bátorság nem leend."

A' negyedik testör-ezred egy részének madridani lázzadásáról, az Allgemeine Zeitung, levelezőjének a' fővárosból, nov. 30dikáról írt következő közléseit foglalja magába: „Tegnap

előtt a' negyedik testőrezrednek — éppen annak, a' mely la Granjában az igazgató királynét a' constitutio kikiáltatására kényszeríté — két századja — nyilvánosan feltámadott az ezredes ellen. A' katonák a' Fuencarral útsza végén S. Ferdinandó kapuhoz közel fekvő kaszárnyájokban valának, 's az említett ezredes (Puig) ellen, ki őket a' fenyték régóta elmúlott kötelelességeire reá hajtani akará, nyilvános ellenszegülésre támadának. Az ezredest kiűzők a' kaszárnyából és lövésekkel üldözik, de nem találák. Lärmát doboltak 's az egész nemzeti őrség, 5—6000 ember, fegyverbe kiállott. Tegnap délelőtt 10 órakor a' fellázzadt katonák tisztek nélkül, de teljes rendben kaszárnyájukból a' királyi palota felé indultak, ugyanazon ezred más két századját, kik ott örön valának falváltandók. Nehány század nemzeti katonaság utánok mene, hasonlólag a' palotánál levő pajtások felváltására. Midőn az őrt álló lovas testőr-gránátosok a' lázzadók katonaságot érkeznivel láták, eleikbe állának 's nem bocsáták be a' palotához vezető bójárásba, és Seaone tábornagy parancsolá a' katonáknak hogy térjenek meg kötelelességekre. De midőn ezek azt kiáltának: muera Seaone! (haljon-meg Seaone!) parancsolá a' lovasságnak, rugtasson nekik. E' megtörtént, a' katonák reá löttek a' lovasságra, néhányat megsebeztek 's a' nemzeti őrség háta megé vonúltak. Emezek kiálták: „Éljen a' testőrség!“ meggátlák a' lovasságot a' tovább üzésben 's a' lázzadókkal együtt a' Plaza Mayorra mentek; a' honnan emezek bántatlan vissza nyomultak kaszárnyájokba. Egész Madrid megvala döbbenve, és senki sem képzelheté mi vége lesz ezen jelenetnek. Azonban a' kormány rendszabásokat tett; mivel nem mert a' nemzeti őrségre biztosan számítani, 's a' városban más katonaság nem volt, az előtti éjen stafétát küldött vala Guadalaxarába, oly parancscsal, hogy a' Reyna Gobernadora ezred ott levő zászlóalja sietve jöjjön ide vissza. Ezen derék katonák 9 mértföldnyi (6½ ném.) marsra már tegnap estve 6 órára ide megérkeztek. A'

Puerta del Solra 6 ágyut vontak, néhány útszát elrekesztettek, a' 4dik ezred palotánál levő két századja két zászlóalj nemzeti őrséggel és egy csapat testőr-ágyussal békerítettett 's a' más két század, minden probatétel nélkül nyugodtan ült kaszárnyájában. Így a' mult éj meg lehetséges csendesen tölt-el. Azonban a' Reyna Gobernadora zászlóalja a' kaszárnyához közel nyomult, 's a' Fuencarral útsza többi részét a' nemzeti katonaság foglalá-el. A' dolog hadi képet váltott; azonban Narcisso Lopez tábornagy a' lázzadókhoz ment, de hasonlókép elutasított. Ekkor Seaone tábornagy néhány ágyut vontatott-fel Fuencarral útszára 's maga is a' helyszínére ment. A' lázzadók megültek még egy kaszárnyájokkal szembe lévő nagy épületet (elhospicio), a' Reyna Gobernadora katonái pedig a' közellévő házak erkelyeit. 11 órakor ágyuzni kezdék ama' két épületet, de nem nagy kárral, mivel az útsza ívet formál, úgy hogy a' golyók csak szökdösve juthattak oda. De mivel tudák hogy a' fellázzadt 200 katona mindenikének csak 20 töltése van, az ablakokból reájok intézett szakadatlan puskázással akarák őket lövésre kísértetni, és valóban, midőn éppen nagyobb ágyukat hozának, ki is löttek vala magokat a' pártütők. Szószóllót (parlamentär) küldének-ki azon ajánlattal, hogy magokat megadják és Navarrába marsiroznak. Erre természet szerint nem állának, és Seaone tábornagy azt kíváná, hogy fegyvertelenül hagyják oda mind a' két épületet. Ez végre megtörtént. A' Reyna Gobernadora katonái kezökhez vették a' pártütőket, S. Fernando kapu elejébe vitték, 's itt parancsolá Seaone hogy minden tízedik, más tudósítások szerint minden ötödik legényt tüstént agyon löjjék. Már három megvolt löve, midőn egy ordináncz az igazgató királynétól mindnyájoknak engedett bocsánatot elhozá. A' la granjai hősök új babér koszorut vélének kicsikorhatni a' Carderótól 1855ben januarius 18ikán a' posta háznál adott 's fényesen megjutalmazott példát követve. Mert emezt éppen tegnapelőtt emelék had-

nagyságból ezeredesi rangra 's Manchába tábornagi kormányzónak nevezék-ki.

Narvaez, Gomezen nyert győzedelméről spanyol és angol hírlapok következő tudósításokat közölnek: „November 25. délután 2 órakor Narvaez, Arcos de la Frontera mellett a' carlistákra talált Gomez vezérlése alatt; a' carlisták ereje 12 zászlóaljából állott, melyek közül 3 arragoniai, 5 valenciai és 4 castiliai volt és 900 lovasok. Narvaez ámbár számra gyengébb megtámadta őket, 's egyik állásokból a' másik után kiszorítva a' hegyek közé visszaűzte. A' Narvaez lovassága ámbár öszvesen csak 210 ember, bámulatos vitézül viselte magát. Az ellenség minden felélszéledt 's csak éjjeli 12 órakor gyűlt öszve belőle 2 — 3000 ember Villamartuiban. A' chrisinosok 150 foglyokat csináltak, 's még többet is csinálhattak vala, de a' katonák nem kegyelmeztek a' legyőzött ellennek. — 26. délután 3 órakor Narvaez még Arcosban volt, Ribero generál a' tájtt csatolá magát hozzá a' testőr ösztálylyal. Ennek lovassága által megerősítve 1000 lovasokkal Gomez üzésére indult Montellano felé, Ribero 9000 gyalogsággal követte. Gomez 29. délután (serge itt már ismét 3 — 4000 erősnek iratik) Osunából ki-indult. Osuna a' Sierra de Rondától északra fekszik. Úgy látszik azért hogy Gomez az Alaix csapatját mely a' Sierra felől utját keresztül szándékozott vágni, szerencsésen kikerülte. Osunából Sevilába 's Eciján keresztül Cordovába, Andujarba és Manchába, Antequeran keresztül Malagába, Alcala la Realon keresztül Granada, Guadix, Lorca, Murciába, visznek utak. — Mint mondják Gomez ez utobbi uton indult. Narvaez 29. délután 5 órakor Osunába érkezett, de fáradt sergeinek nyugtot kelle éjszaka engedni, és így Gomez ismét jót haladott addig. Kelet nyugot és észak felől még most legalább nem áll útjába véle mérközhető erő, a' fő erő hátulról üzi ötet. Mint a' következés mutatja Gomez azért tevé azon mérész lépést hogy a' körülkerítettés 's bészaratás veszedelmére is a' Cam-

po del Gibraltarra juthasson, mert zsákmányának egy részét Algesirasbol Gibraltarba akará bátorságba helyheztetni. Az algesirasi tiszthatóságok azonban 32 ládákat, melyekben arany ezüst portékák 's drágaságok valának, 's melyeket Gomez egy hollandi hajóra rakott vala-fel, letartóztattak. Egy nem messze horgonyt vetett genuai hajó megtámadtatott. A' campo san roquei és algesirasi alkotmányos sergek minthogy magokat Gomeznél gyengébbeknek érezték Gibraltar ágyui oltalma alá vonták magokat. — A' carlisták a' gibraltari öbölben ide 's tova mozogva egy angol brigg 's egy francia corvette tüzétől sokat szenvedtek. Úgy látszik azonban hogy Gomez a' zsákmány egy részét megtartotta, mert egy az arcosi útközetrőli tudósításban ez iratik hogy a' királyné sergei jollátták ugyan a' Gomez „teméntelen podgyászait“ de az ők egyetlen egy igyekezetek 's céljok az ellenség semmivé tétele volt. A' francia kormány a' spanyol minvészet maradványait, melyek az eltörölt klastromok 's templomok kirablása alkalmával könnyen elpusztulhatnak, megmentendő, e' célból Taylor és Dauzat urakat Spanyolországba küldötte, kik már is több ládákkal küldöttek Párizsba mivészeti tárgyakat a' régi spanyol oskolákból.

A' barcellonai tiszthatóságok a' tudat szerint egy felírást intéztek vala a' cortes gyűléshez, ezt fel szóllitandók hogy a' ministerek által kívánt és kért rendkívüli felhatalmazásokat, tőlök tagadják-meg. A' barcellonai ujságok dec. 4ikén jelentik hogy ezen felírás, melyben a' cortes gyűlésnek ajánlatik, a' sajtó és egyesek szabadsága megszorítását meg nem engedni, az egész barcellonai népség helyben hagyását megnyerte. — A' Garde Nacional így ír e' felől az említett napról: „Egy rakás pátrioták, ezen lépésen való örömöket kijelentendők, tegnap este fáklya világánál 's muzsika szóval a' constitutio piaczára gyűltek fel, hol a' constitutio köve előtt a' Riego hymnusa el énekeltetett, e' nép tömeg azután a' D. Mariano Borrell el-

ső Alcade D. Augustin Yanez, a' tartományi biztosság elnöke, és D. Jose Casamegas a' fel-fegyverkeztető junta elnöke szállásaik eleibe ment, 's ablakaik alatt a' Padilla hymnusát énekelé, 's több más cataloniai énekeket gítar kísérete mellett, közbe közbe ezen felkiáltásokkal: „Éljen a' constitutio! Éljen a' nemzeti függetlenség! Éljenek a' népszerű tisztathóságok! D. Mariano Borrell beszédet tartott a' néphez; megemlíté Spanyolország mostani kényes helyezetét, azon vétkes próbálatokat, melyek által a' szabadságot elnyomni törekednek, 's a' többek közt azt is mondá, Barcelona lakosai tisztelik a' rendet és más vagyona szentségét, de mind e' mellett nem fogják elszenvedni, hogy ismét szolgaság jármát találják nyakokra.“ — A' nép tömeg reggel 2 órakor oszlott-el, a' csendesség legkisebb részben sem zavartatott meg. — A' Moniteur 12. ugyan ezen tudósításokat közli egy Perpignanból jött telegraphi tudósítás után.

ÚJABB TUDÓSÍTÁSOK.

Gomez serge mozdulatai sebessége a' csudákkal határos. Az utobbi tudósítás szerint Gomez november 29kén Alcandetenél megverett, december 5kén már ezen helytől északra 50 órai távolságra fekvő Villamajor de Santiago, Tomelosa és los Hinojosos városokban volt, Ujcastiliában Toledo és Cuenca tartományok határinál, Madridtól 50 órai távolságra december 5kén Alaix csak 5 órai távolságra állott Gomeztól. — Bilbao-ból a' tudósítások december 10ig terjednek, Espartero a' december 5-diki ütközetben szenvedett vesztese miatt a' Nervion balpartjára vissza szállott, 's 4 ezerből álló tartalék sereggel magát megerősítve új csatához készül, a' carlisták Espartero megérkezése óta Bilbao lövöldözésétől megszűntek. — Irribarren december 3kán Janguasnál (Soria

megyében) megverte Cabrerát, a' carlisták közül 150 emberek 's ugyan annyi lovak veszték-el 's sokan fogságra estek. Másnap brigádos Albuin is 150 lovakat vett-el Cabrerától. — A' portugali ministerium pénz szűke miatti aggodalmában az oporto-i borra vetett vámost feljebb hágtatván, ez Oportóban zendülést gerjesztett. Az utzákon verték a' generál marsot, a' nemzeti őrség összegyűlt, 's egy biztosság küldetett Lissabonba az új adónak ellen mondandó. — Velenczében december 13ra viradó éjjel a' Fenice játékszin elégett, minden öltözetek 's előfüggők elégték, a' cs. kir. szárazí's tengeri katonaság fáradhatatlan 's célirányosan igazgatott munkásságának lehet köszönni, hogy a' tűz semmi más épületre nem harapodzott. Maga a' játékszin tűz kártól mentesítve volt. — Végre megérkezett Áfrikából marsal Clauzelnek a' hadministerhez intézett tudósítása. A' francia sereg Somáig szerencsésen érkezett, itt jég- hideg havas eső, lepte meg a' katonákat, azon éjjel sokan megholtak, 's ezereknek tagjai megmerevedtek, 21kén már csak 3 óra távolságra valának Constantinetől, a' patakok megdagadva lévén a' legzivatárosabb időben övig mentek a' vízbe; a' 7 ezer fegyveres emberből kevés idő alatt alig marada 4 ezer a' harczra alkalmas, Constantinehoz érve 3 napig ágyuztak a' városra, de mivel az eleség egy része az uton sárba rekedett élelem nem léte miatt a' francziák 24kén reggel Constantinetől visszaindultak, novemb. 30kán marsal Clauzel 1200 emberrel Bonába visszaérkezett, 600 embert őrizetül Guelmában hagyott. Generál Tresel a' nyakán terhes sebet kapott. Hg. Nemours is együtt osztozott a' katonák minden sanyaru szenvedéseikben, segédje generál Colbert betegen érkezett vissza Bonába. — Észak-amerikai praesidens generál Jackson nov. 22ikén estve terhes beteg volt, vért hányt, de nyavalyája jobbra fordult.

(Vége e' félesztendőne)

Gabona kolozsvári piaczi ára				Pénz kelet			
16 kup. vekával váltó garasban dec. 29. 1836.				Bécs dec. 21én közép ár pengő pénzben.			
Tisztahúza	30 — 32	Árpa	12 —	Status 5 pC. kötel.	103%	1834ki 500 f. sors.k.	582%
Elegyes	18 — 20	Törökbúza	16 — 18	„ 4 pC.	99 ¹ / ₂	Bécsi 2% pC. kötel.	65%
Rozs	16 — 18	Zab	10 —	1820ki 100 f. sors. költ.	—	Bancrésztvény	—
				1821ki „ „ „	—	Cs. arany pCt. agio	—

BOGYAI KÖNYVTÁR
M 30587
KADOSVÁR

Szerkezteti és saját betűivel kiadja Méhes Sámuel.